

A MAGYAR REGIONÁLIS TUDOMÁNYI TÁRSASÁG XII. VÁNDORGYŰLÉSE
Helyi fejlesztés
Veszprém, 2014. november 27–28.

A munkaügyi ingázás területi mintái az Észak-Dunántúlon

Összehasonlító elemzés a 2001. és 2011. évi népszámlálás adatai alapján

Hardi Tamás PhD

tudományos főmunkatárs

egyetemi docens

Magyar Tudományos Akadémia

Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont

Regionális Kutatások Intézete

Az előadás alapjául szolgáló vizsgálat az alábbi kutatási program keretében és támogatásával készült:

A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze

TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0010

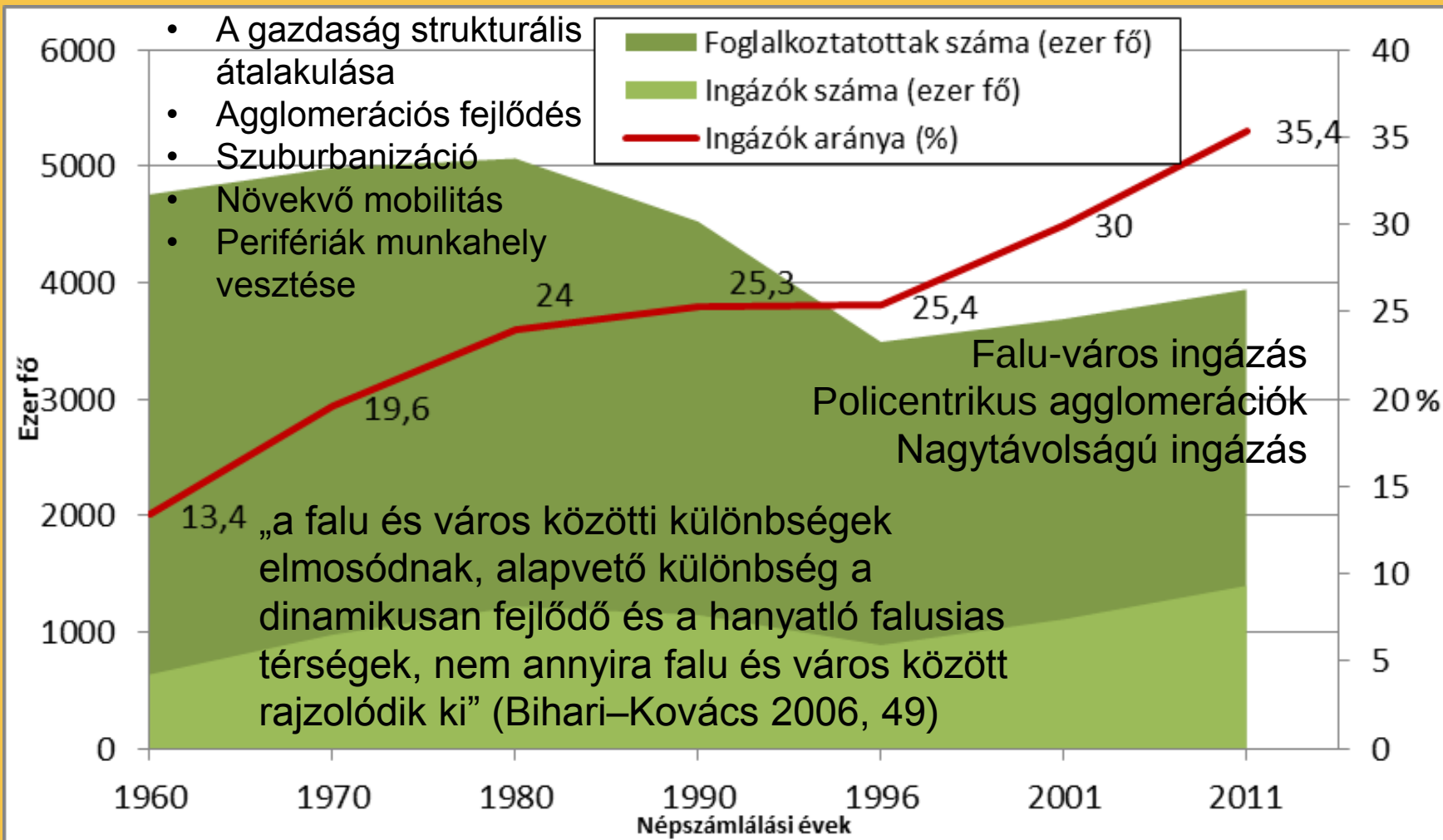

Az ingázás jelentősége a magyar gazdaságban

A növekedés okai:

- A gazdaság strukturális átalakulása
- Agglomerációs fejlődés
- Szuburbanizáció
- Növekvő mobilitás
- Perifériák munkahely vesztese

Forrás: Népszámlálási kötetek 1960-2011; Mikrocenzus 1996 (1997); Szabó (1998).

1. A vizsgálathoz használt adatbázisok, fogalmak bemutatása
2. Az Észak-Dunántúl jellegzetességei az ingázás tekintetében
3. Térszerkezeti minták az Észak-Dunántúlon
4. Ingázó vonzáskörzetek és központok meghatározása
5. Tapasztalatok

Az előadás alapjául szolgáló vizsgálat az alábbi kutatási program keretében és támogatásával készült:

A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze

TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0010

A vizsgálathoz használt adatbázisok, fogalmak bemutatása

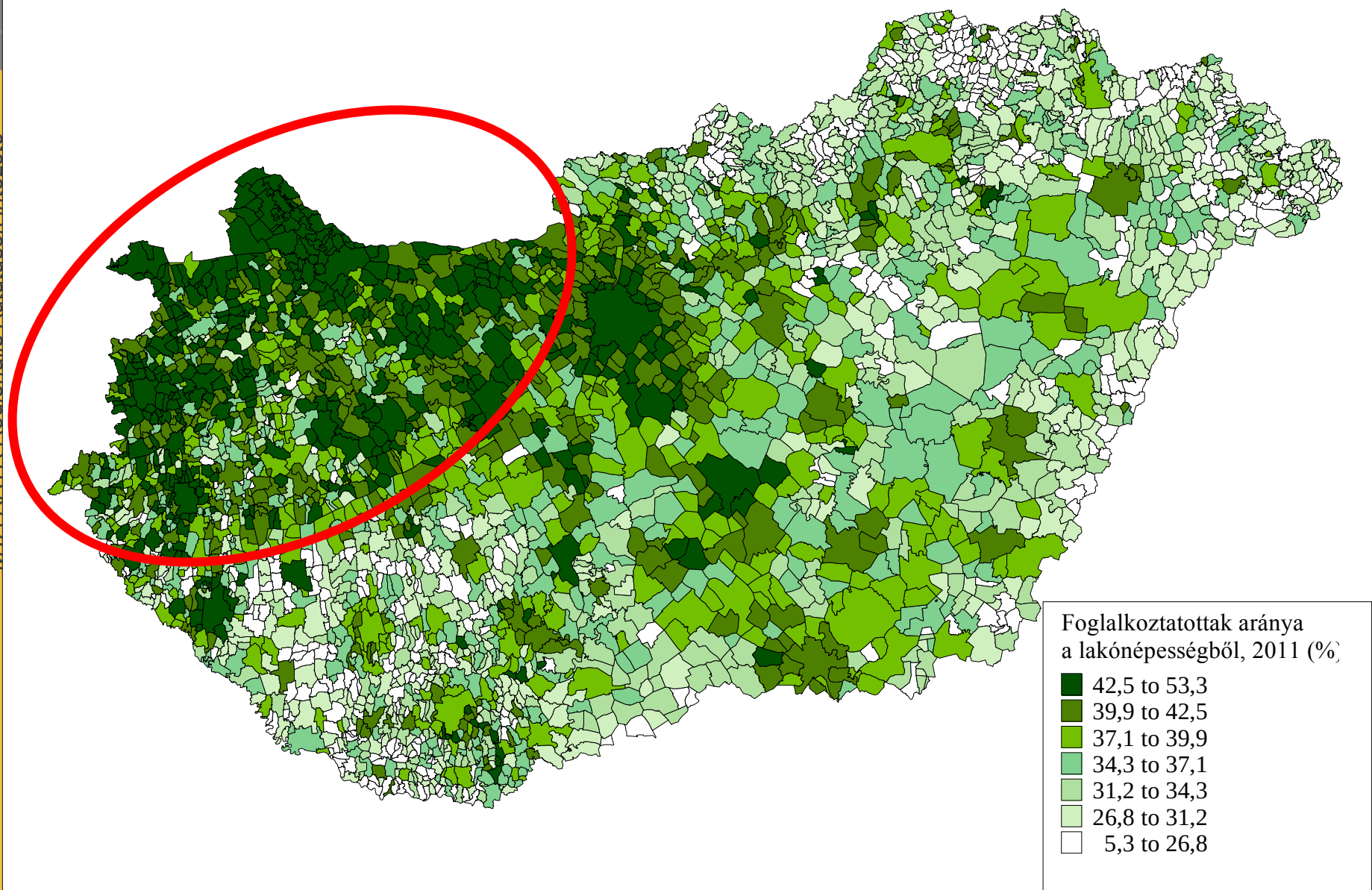
- Adatbázisok: KSH 2001 és 2011 népszámlálások teljes körű ingázó adatbázisa (mátrix), a lakó- és munkahely települések megnevezésével
- Fogalmak (lásd a népszámlálási kötetek módszertani mellékletét)
 - foglalkoztatott
 - foglalkoztatott lakos
 - lakóhelyén foglalkoztatott
 - eljáró
 - ingázó
 - helyben foglalkoztatottak = lakóhelyükön foglalkoztatottak + bejárók

2. Az Észak-Dunántúl jellegzetességei az ingázás tekintetében

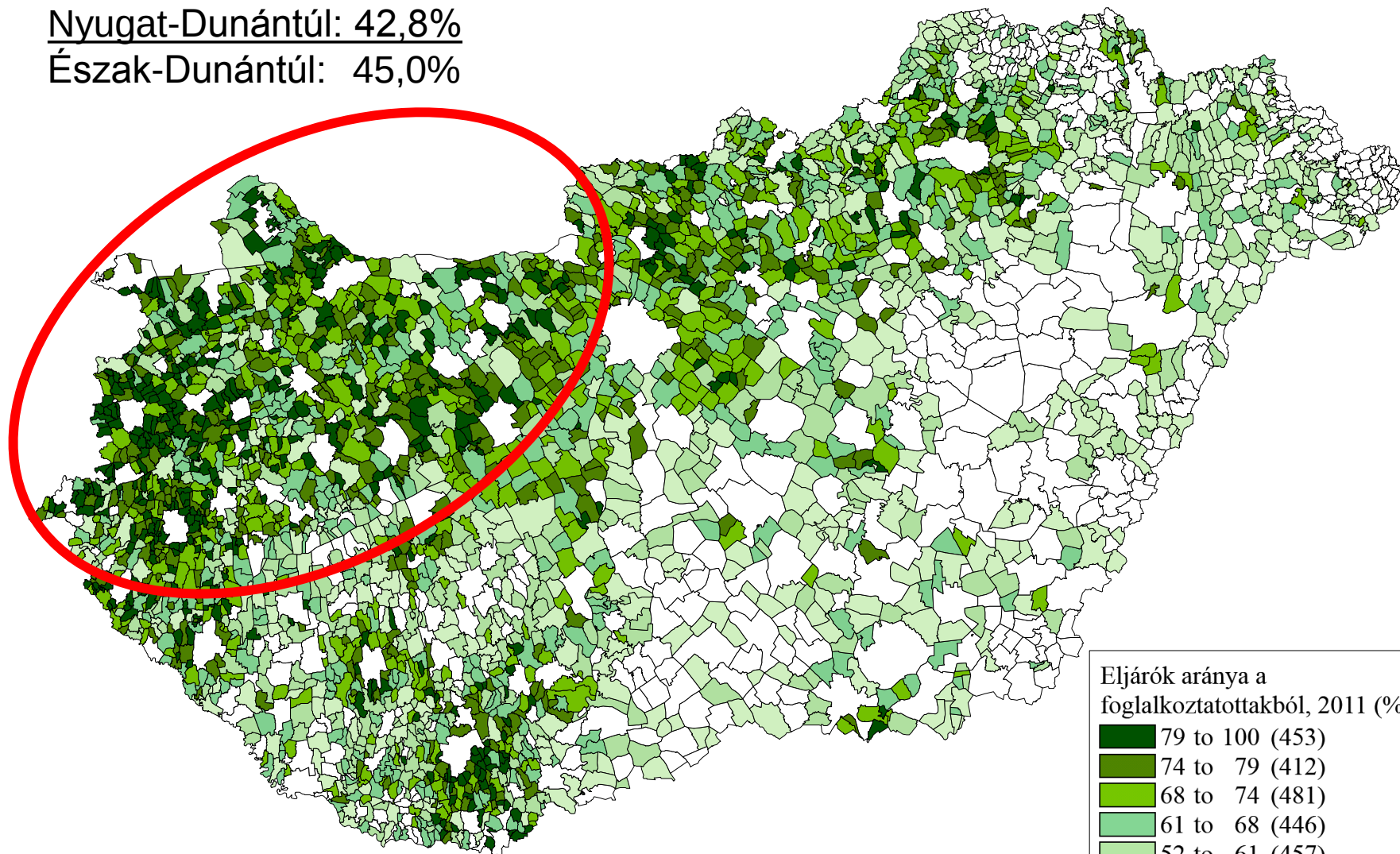

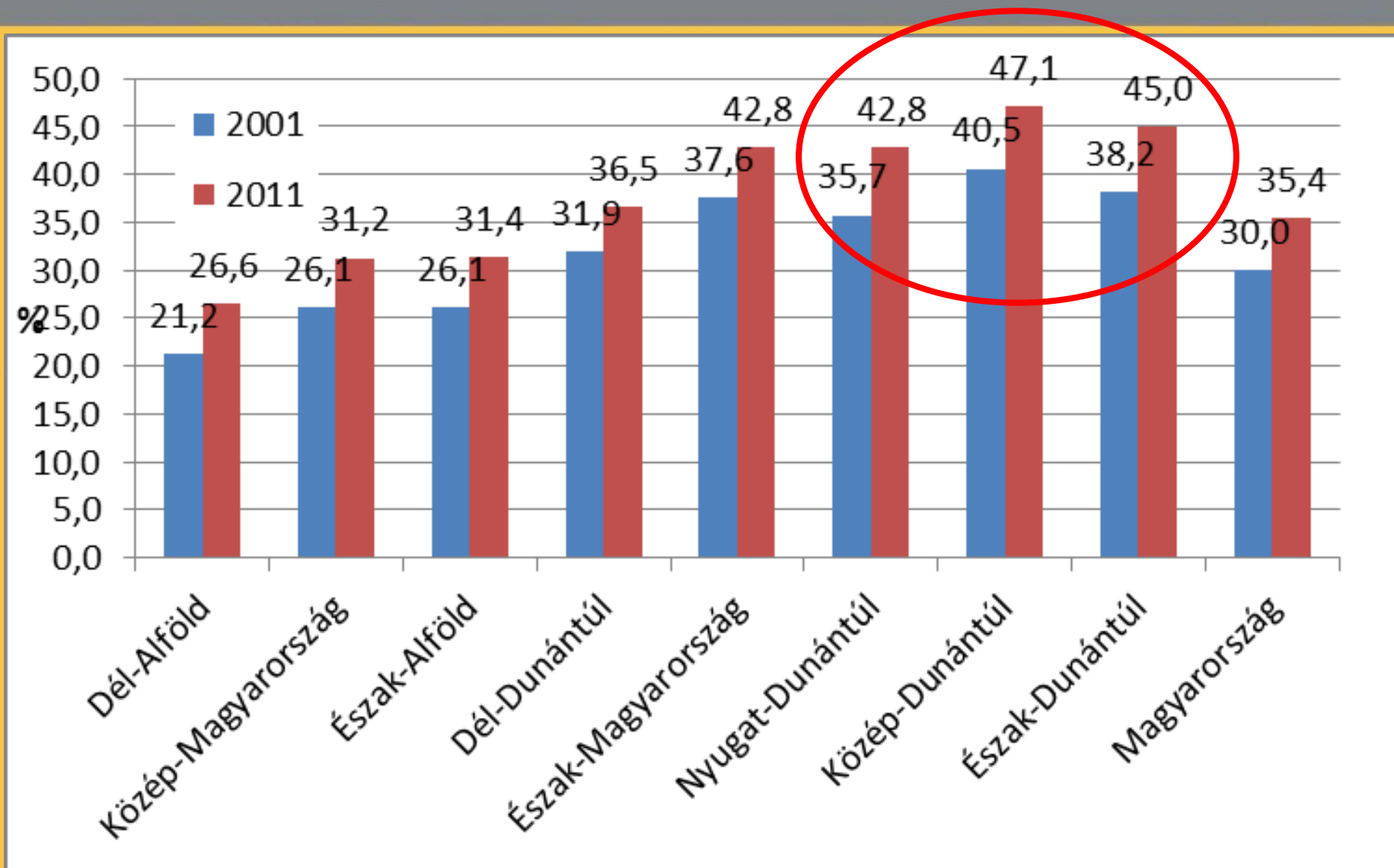
Közép-Dunántúl: 47,1%

Nyugat-Dunántúl: 42,8%

Észak-Dunántúl: 45,0%

Az eljáró foglalkoztatottak aránya az összes foglalkoztatotthoz viszonyítva (%) 2001 és 2011

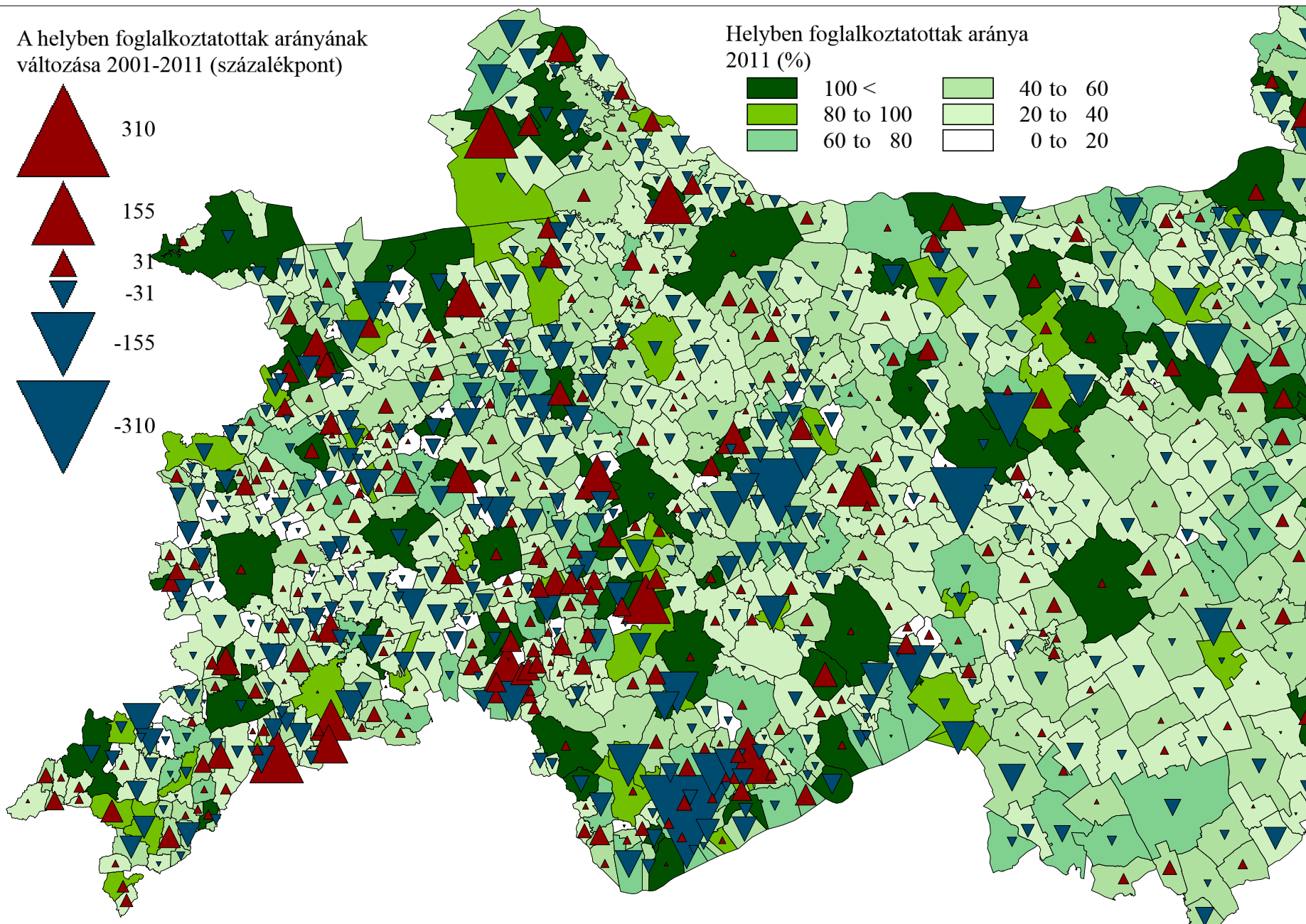
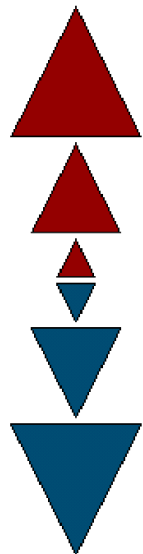

3. Térszerkezeti minták az Észak-Dunántúlon

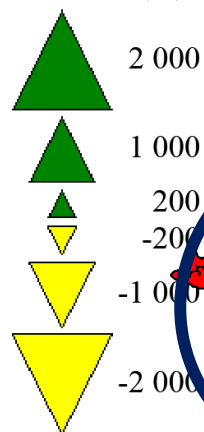
A helyben foglalkoztatottak arányának
változása 2001-2011 (százalékpont)

Helyben foglalkoztatottak aránya
2011 (%)

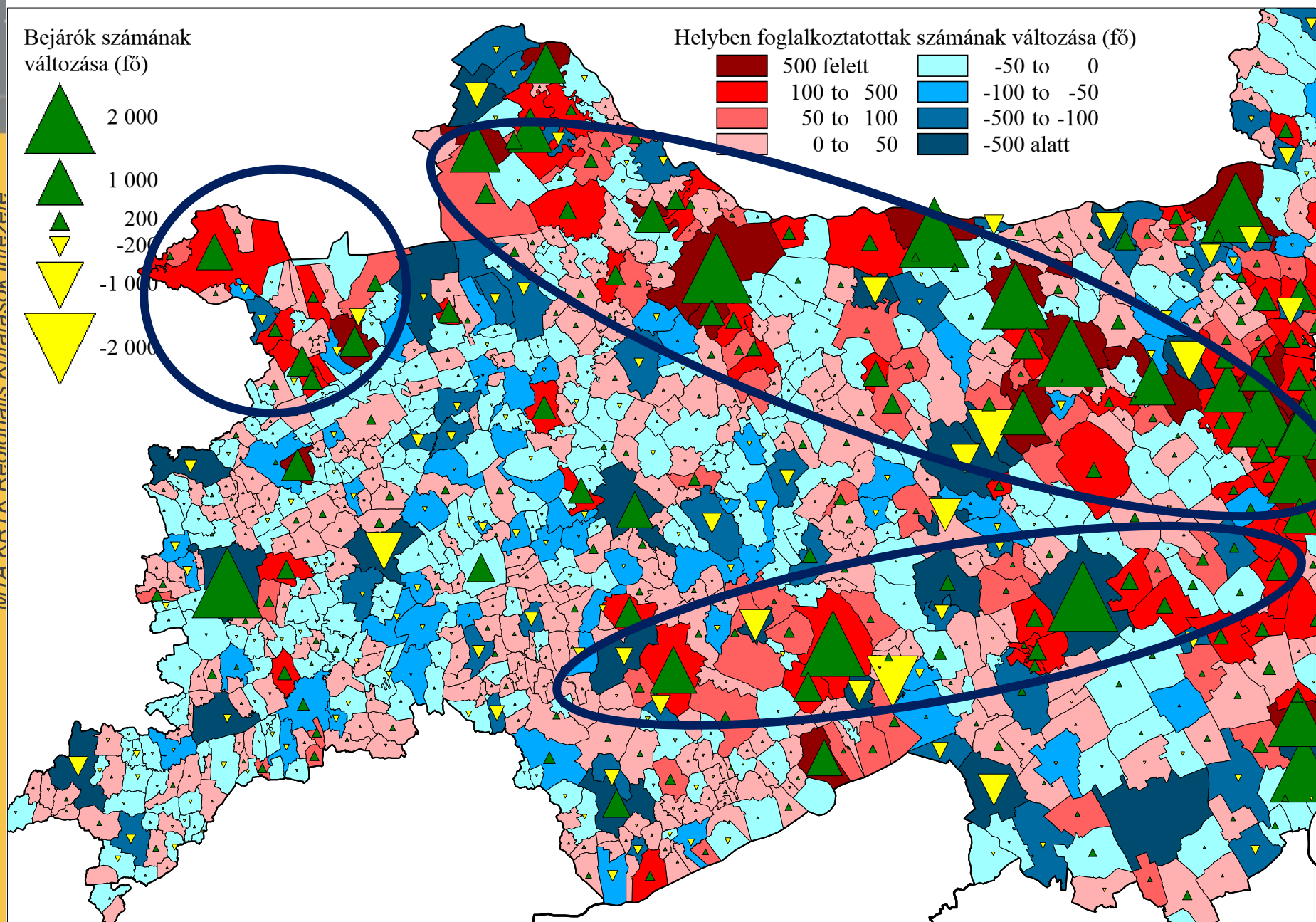
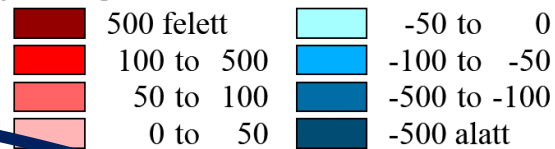

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján szerkesztette Hardi Tamás

Bejárók számának
változása (fő)

Helyben foglalkoztatottak számának változása (fő)

Forrás: KSH népszámlálási adatok alapján szerkesztette Hardi Tamás

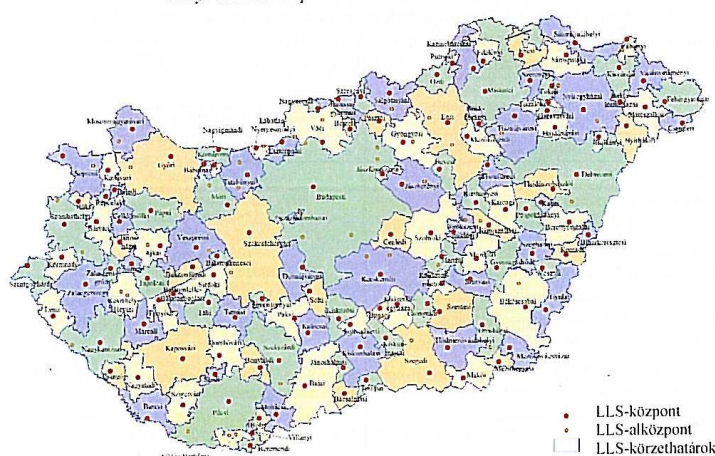

4. Ingázó vonzáskörzetek és központok meghatározása

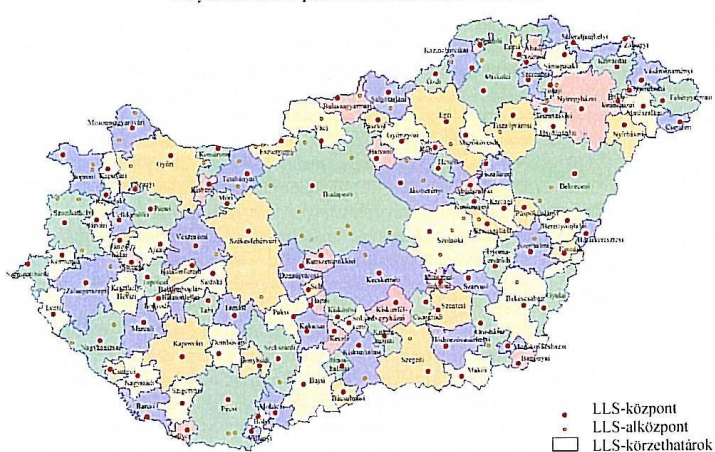
Helyi munkaerő-piaci vonzáskörzetek 2001-ben

Forrás: saját szerkesztés a KSH népszámlálási adatai alapján.

4. ábra

Helyi munkaerő-piaci vonzáskörzetek 2011-ben

Forrás: saját szerkesztés a KSH népszámlálási adatai alapján.

- VÁTI RePUS projekthez (Benini–Naldi 2007) kapcsolódva végzett vizsgálatok VÁTI (Salamin–Radvánszky–Nagy 2008) az LLS központok és határok meghatározása
- Dr. Péntzes J.– Dr. Molnár E.– Pálóczi G. (2014): A vizsgálat megismétlése
- A módszertan módosítása
- Központok típusainak meghatározása

Központ települések kiválasztásának kritériumai

- Elsődleges ingázási cél
- A bejárók aránya a helyben foglalkoztatottakból meghaladja az észak-dunántúli átlagot
- A bejárók-eljárók egyenlege pozitív a bejárók számát tekintve
- A lakóhelyen dolgozó foglalkoztatottak aránya a település foglalkoztatott lakosságából meghaladja az Észak-Dunántúl átlagát
- Helyben foglalkoztatottak 1000< vagy
- Bejárók száma: 500<

Központ típusok

A) Önálló ingázási központok

A1 Regionális ingázási centrumok: Székesfehérvár, Győr.

A2 megyei ingázási centrumok: Szombathely és Veszprém, Dunaújváros és Tatabánya.

A3 megyei ingázási alcentrumok: Sopron és Esztergom

B) Térségi központok

B1 Mosonmagyaróvár, Komárom, Mór, Pápa, Sárvár, Ajka

B2 Kisvárosok: Kapuvár, Celldömölk, Tapolca, Szentgotthárd, Várpalota, Körmend, Kőszeg, Csorna

B3 Kisközpontok: Bük, Kisbér, Jánosháza, Balatonfüred

C) Mikroközpontok: Zirc, Fertőd, Óriszentpéter, Vasvár, Jánossomorja, Beled

D) Önálló vonzáskörzettel nem rendelkező, de jelentős bejáró létszámot vonzó települések

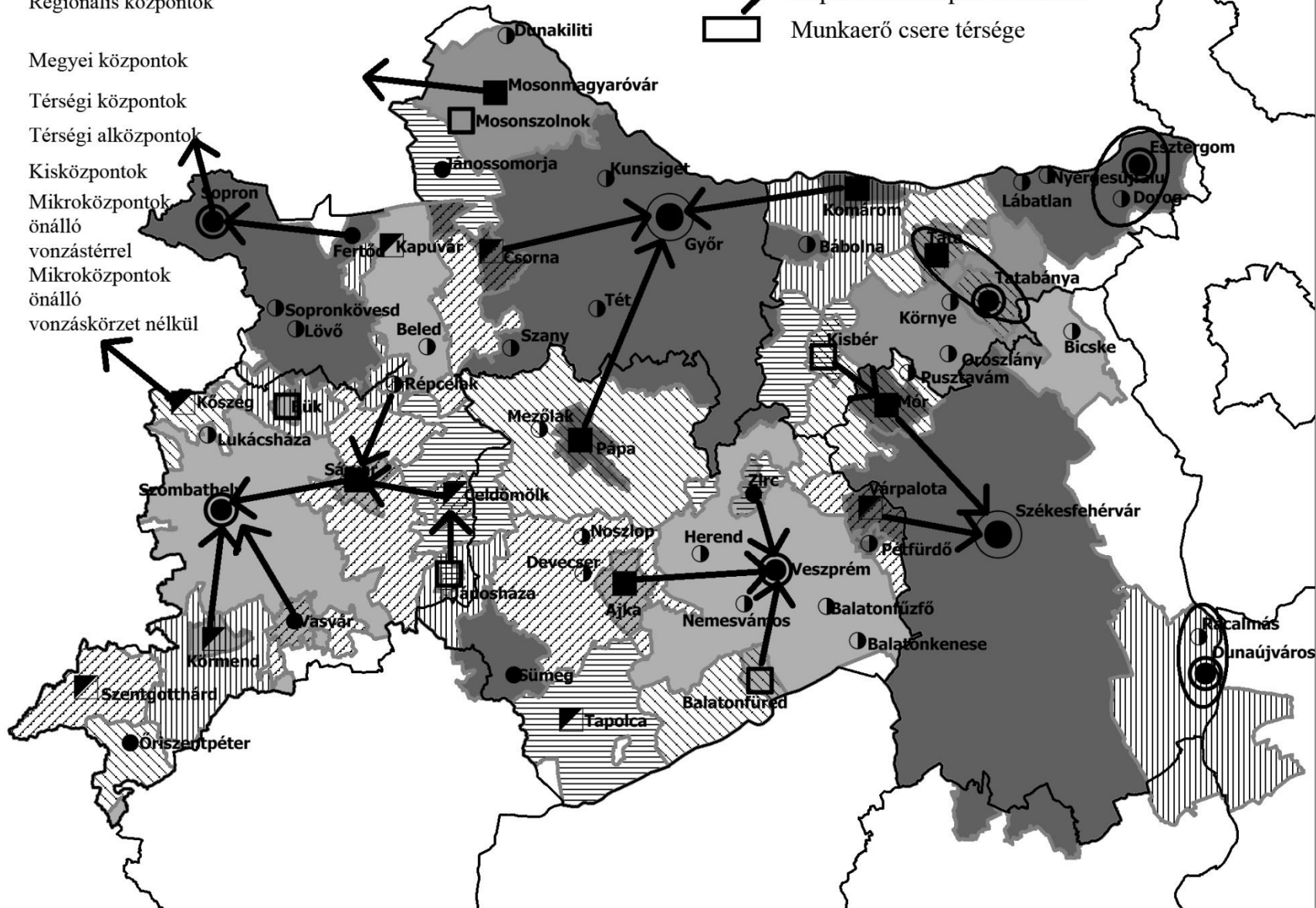
Központok típusai

- Regionális központok
- ⊙ Megyei központok
- Térsvégi központok
- ▣ Térsvégi alközpontok
- Kisközpontok
- Mikroközpontok önálló vonzástérrel
- Mikroközpontok önálló vonzaskörzet nélkül

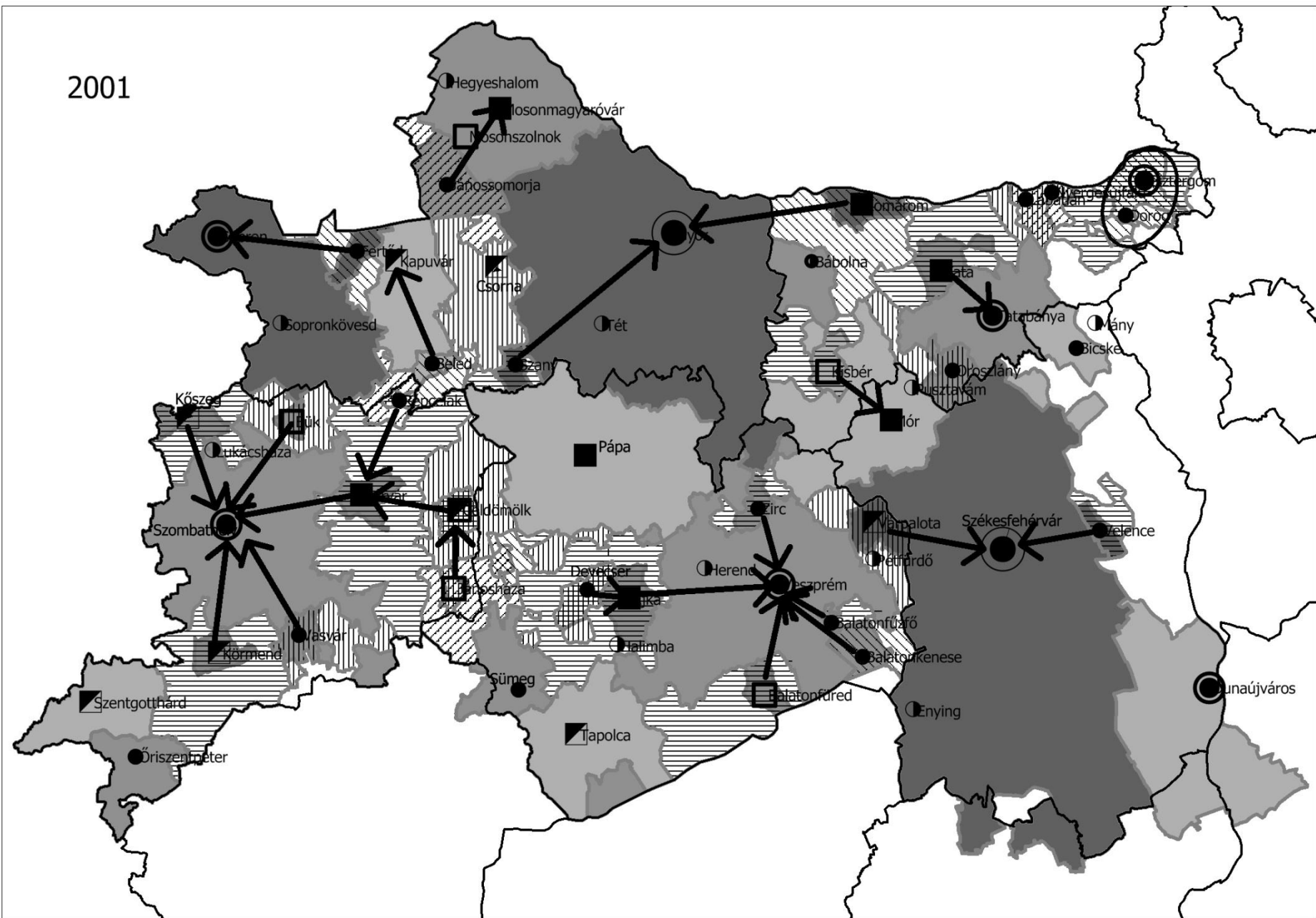
2011

Hierarchikus kapcsolatok

- ➔ Kapcsolat a központok között
- Munkaerő csere térsége

2001

- Szinte valamennyi központ esetében erősödött az elingázás
- A helyben foglalkoztatottak számának csökkenését nem mindenhol követi a bejárók számának csökkenése
- Koncentráció az agglomerációk irányába, azokon belül dekoncentráció
- A középszintű központok jelentősége nőtt
- Eltűntek egyes mikroközpontok, mint önálló vonzáskörzettel rendelkező céltelepülések
- Megerősödtek viszont olyan mikroközpontok, amelyek nem rendelkeznek önálló vonzáskörzettel, valamely nagy- vagy középváros környezetében
- Megszűnt egy sor központ „függetlensége”
- Megnövekedett a külföldre ingázás jelentősége

- Egy látható koncentráció mellett az ingázás térszerkezete egyre bonyolultabbá válik
- El kell különíteni az ingázás két fajtáját, amelyeket elsősorban a lakóhely földrajzi elhelyezkedése határoz meg:
 - nagy szabadságfokú, akár nagy távolságú ingázás a fejlett térségek lakói számára
 - földrajzilag meghatározott utak és célok a kiürülő periféria számára (dupla kényszer)

Köszönöm a figyelmet!

hardit@rkk.hu

A Győri Járműipari Körzet, mint a térségi fejlesztés új iránya és eszköze

TÁMOP-4.2.2.A-11/1/KONV-2012-0010

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.